

andra runstenar, som på goda grunder tillskrivas Öpir (U 78 och 128), finnes ett ansikte ristat, i dessa fall tydligen ett människoansikte.

Tre söner ha låtit resa stenen efter sin fader. Om namnet *Styrbiörn* se Sö 339. De tre med *Por-* sammansatta mansnamnen höra till vikingatidens vanligaste.

1035. Tensta kyrka.

Pl. 64.

Litteratur: B 499, L 236, D 1: 229. J. Bureus, F a 6 s. 64 n:r 92 (Bureus' egen uppteckning), s. 128 n:r 87 (Caspar Cohl), F a 5 n:r 376, F a 1 s. 84; J. Rhezelius, F a 10:1 n:r 52, F l 1 n:r 25; J. Peringskiöld, Monumenta 2, bl. 71; O. Celsius, Svenska runstenar (F m 60) 1, s. 397; Kyrkoinventarium 1829 (ATA); R. Dybeck, Reseberättelse 1864 (ATA); UFT h. 32 (1917), s. 349; E. Brate, Svenska runristare (1925), s. 97; J. Eriksson, Inventering av fornlämningar i Tensta sn 1928 (ATA).

Äldre avbildningar: J. Rhezelius, teckningar (i F a 10:1 och F l 1); J. Bureus, kopparstick (F f 6 n:r 157); J. Leitz och J. Hadorph, träsnitt (i Peringskiölds Monumenta och B 499); Dybeck (D 1: 229); O. v. Friesen foto (UUB).

Runstenen står rest på kyrkvallen 35 m. ÖSÖ om bogårdsgrinden. Ristningen är vänd åt V.

Stenen var känd redan av Bureus. Platsen anges vara: »I Tenstadha Kyrkedörr then ytre» (F a 6), »I Wåknhus dören» (F a 5). Caspar Cohl (F a 6): »I Woknehusdörren». J. Rhezelius: »Wåkenhus dören» (F a 10:1), »I Wåkenhusdören är denne» (F l 1). — Träsnittet i Peringskiölds *Monumenta* har påskriften: »Tenstad wapnhusdör» (B 499: »Vapnhus dör»; L 236: »Vapenhusdörren»). — O. Celsius, som har granskat inskriften den 26 mars 1727, har ingen egen uppgift om platsen. — För uppgifter om runstenen i kyrkoinventariet 1829, i Dybecks reseberättelse 1864, i beskrivningen till Geologiska kartbladet »Salsta» 1871 och i inventeringsberättelsen 1928 se ovan U 1034. R. Dybeck, *Sveriges runurkunder* (1864): »Stenen upptogs förlidna sommaren ur södra vapenhusdörren och restes å kyrkvallen.» Stenen, som efterhand kommit att luta starkt bakåt, restes ånyo på samma plats 1950.

Rödgrå granit, med hårt, vackert gryt. Höjd 1,80 m., bredd 0,90 m. Stenen är tyvärr stympad; ett stort stycke har slagits av upptill på h. sidan. Ristningen har därigenom förlorat mycket, som var väsentligt för helhetsintrycket. Det har utan tvivel varit en mycket vacker sten. Också inskriften är defekt, i det att ett stort parti av början saknas. Ytan har flera ojämnheter. Den är även hårt sliten genom trampning, betydligt mera än U 1034, som legat mera skyddad i en mindre använd ingång. Trots detta är inskriften i stort sett tydlig. Den har ursprungligen varit djupt huggen.

Inskrift (med det inom [] supplerat efter Rhezelius och Celsius):

... kiät auk ... u rita stin þinaftir kuih faður sin si[kr]iþr at buanta si ...

5 10 15 20 25 30 35 40 45 50

... ok ... [let]u retta stæin þenna æftir Kvig, faður sinn, Sigríðr at boanda si[nn].

»... och ... läto uppresa denna sten till minne av Kvig, sin fader, Sigrid efter sin man.»

Till läsningen: 1 **k** är tydligt. 2 **i** säkert men grunt. Någon bst kan icke spåras, och runan kan icke ha varit **r**, **u**, **m**, **f**, möjligen **l** eller **n**. 3 **a** har bst endast på hst:s h. sida. Intet sk efter 4 **t**. 5 **a** tydligt, men med bst endast t. v. Inga sk finnas mellan orden i denna inskrift. 10, 15 **i** är icke stunget. Bst i 12 **a** är kort, men tydlig. 25—28 **kuih** är fullt säkert. 29 **f** är svagt, särskilt bst. 37 **s** þ: övre stapeln tydlig och säker, den nedre svag; otydligast mellanstapeln. 38 **i** tydligt. 39 **k**: hst tydlig; ingen bst är numera synlig. Huruvida runan har varit **k** eller **h**, kan ej avgöras. Ytan är här svårt sliten. Detsamma gäller följande runa. 41—43 **iþr** är däremot tyd-

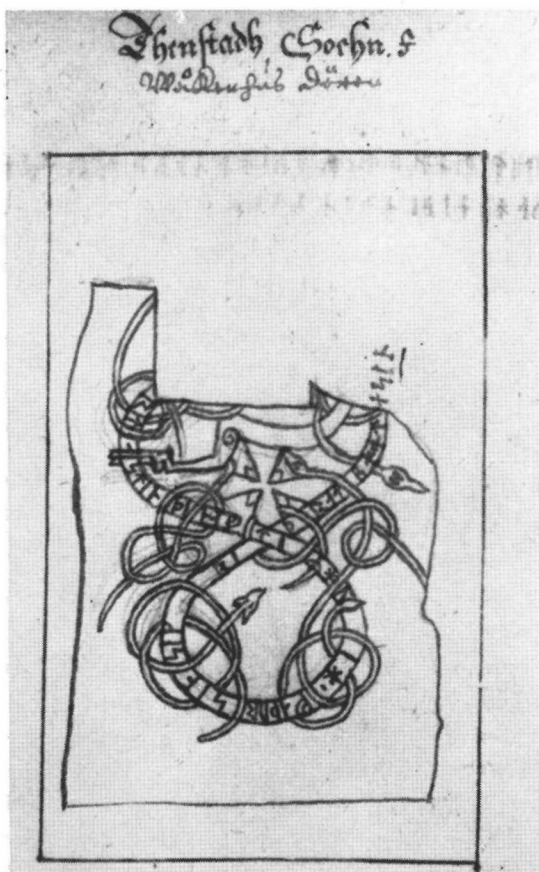

Fig. 237. U 1035. Tensta kyrka.
Efter teckning av Rhezelius (F a 10: 1).

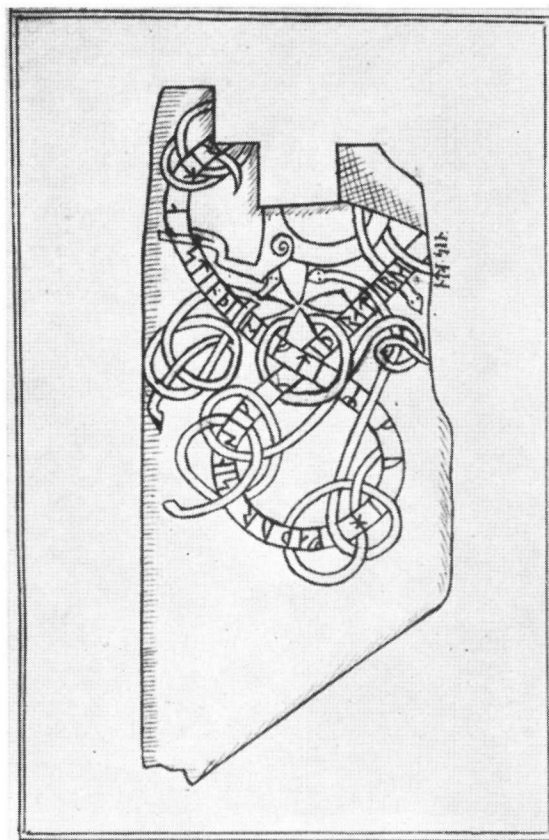

Fig. 238. U 1035. Tensta kyrka.
Efter teckning av Rhezelius (F l 1).

ligt. 44 **a** svagt, 45 **t** tydligt. 46—49 **buan** tydligt. 50—53 **ta si** står utanför runslingan. 50 **t** har bst endast t. v.; någon bst på h. sidan har aldrig varit huggen.

Bureus (F a 6): ... **uk** ... **lit·stin·pina·ftir·ulih·fapur sin sif·ipr·riti ruan**. Caspar Cohl (F a 6): ... **rita stin pinaftia huhih·fapur sin sikripr at buanta sin**. Rhezelius, F a 10: 1: ... **rita stin pinaftia huhih·fapur sin sikripr at banta sin**; F l 1: ... **rita stin·pinaftia kuih·fapur sin sikripr at buanta sin**. — Hadorph och Leitz (B 499): ... **it stin pinaftia isuih·fapur sin hiiirt buanta** ... — Celsius: ... **rita stin pinaftia kuih·fapur sin sikripr at buanta si** ... — Dybeck: ... **iuk** ... **u·rita stin pinaftia nisuih·fapur sin sikripr at buanta si** ... »Fadrens namn är icke **kuik**, men kanske **nisuikr** (360 L). Bure har, såsom jag, **sikripr**. Kännestreck i **k** är mycket svagt; möjligen är runan t. o. m. **f**, men högst osäkert.» — L 236 följer i stort sett Celsius' läsning, men har utan någon grund i materialet 28 **k** (i **kuik**) och 39 **h** (i **sihripr**).

Inskriften har börjat med två namn. Det första har möjligen varit [**i**]kiat, d. v. s. *Ingia*[**i**]d[**r**]. Stenen är rest över en man *Kvign* av hans söner och hans hustru *Sigridr*. Namnet *Kvign*, tecknat på samma sätt: (ack.) **kuih**, är belagt i ännu en uppländsk runinskrift, U 42. Det är välkänt från Norge (se Linds ordbok), och kan nu anses vara säkert styrkt även för Sveriges vidkommande. Jfr även sammansättningarna *Kvigulfr* U 97, 608, *Kvigbiorn* U 189, 732.

Ornamentiken är av välkänd typ, men skickligt anpassad efter stenens form. Den påminner otvivelaktigt om sådana mästerverk som U 460, 463 och 948, dock utan att helt uppnå dessas utsökta elegans. E. Brate har antagit, på grund av den allmänna likheten, att det är samme

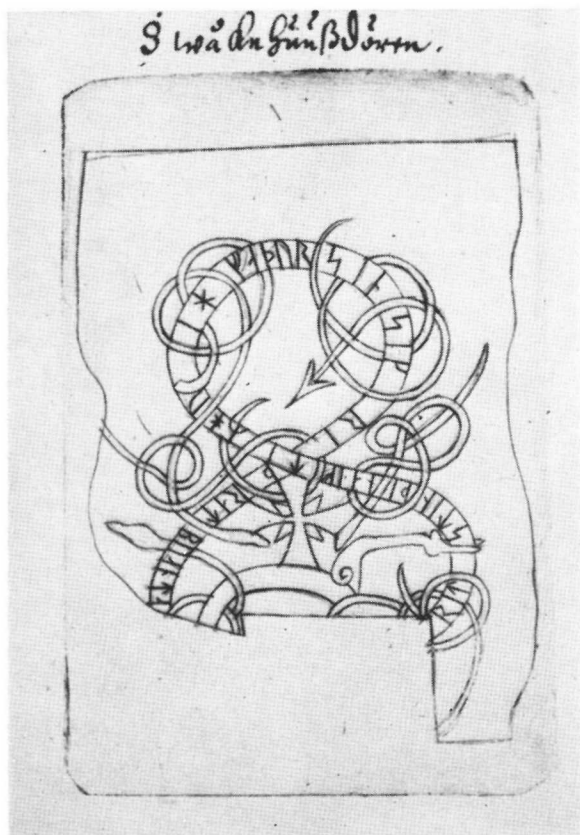

Fig. 239. U 1035. Tensta kyrka.
Efter kopparstick av Bureus.

Fig. 240. U 1035. Tensta kyrka.
Efter B 499.

ristare. Det är dock knappast tillräckliga skäl för ett sådant antagande. Det finns också en del små, men karakteristiska olikheter, icke minst i runornas form. U 460, 463 och 948 ha regelbundet skiljetecken $\times$, U 1035 saknar skiljetecken mellan orden. Mera sannolikt torde vara, att någon av de nämnda ristningarna har varit mönster för ristaren av U 1035, vilket han har sökt efterbilda.

1036. Tensta kyrka.

Pl. 64.

Litteratur: B 497, L 235, D 1: 228. J. Bureus, Fa 6 s. 129 n:r 92 (Caspar Cohl), Fa 5 n:r 374, Fa 1 s. 84; J. Rhezelius, Fa 10: 1 n:r 49, Fl 1 n:r 26; J. Peringskiöld, Monumenta 2, bl. 69; O. Celsius, Svenska runstenar (F m 60) 1, s. 396; N. R. Brocman, Sagan om Ingvar Widtfarne (1762), s. 129; R. Dybeck, Reseberättelse 1864 (ATA); UFT h. 32 (1917), s. 349; F. Sander, Runinskrifter (1898), s. 38 f.; O. v. Friesen, Anteckningar (UUB); J. Eriksson, Inventering av fornlämningar i Tensta sn 1928 (ATA).

Äldre avbildningar: J. Rhezelius, teckningar (i Fa 10: 1 och Fl 1); J. Bureus, kopparstick (F f 6 n:r 156), träsnitt (i Peringskiölds Monumenta och B 497); Dybeck (D 1: 228); v. Friesen foto (UUB).

Runstenen står omedelbart utanför bogårdsmuren på södra sidan, 25 m. Ö om grinden. Ristningen är vänd mot S.

Även denna runsten var känd av Bureus. Platsen anges sålunda: »Ther och neder för Kore-dörren» (Fa 6), »för Chor dören» (Fa 5), »för Cohr Dören» (Fa 10: 1), »Vtan för Kohrdören är